

Dale Purves
Πανεπιστήμιο Duke

Η μουσική ως βιολογία

Οι ήχοι που μας αρέσουν και γιατί

Μετάφραση – επιστημονική επιμέλεια: Σπ. Σφενδουράκης, Παν. Δεληβοριάς, Αζ. Καραμανλίδης

ISBN: 978-618-5111-84-7

Πανόδετο, Έγχρωμο, 244 σελ., 14 × 21 εκ.,
25,00 € (χωρίς ΦΠΑ)

Δυο λόγια για το βιβλίο

Η καθολικότητα των μουσικών φθόγγων συναρπάζει από πολύ παλιά φιλοσόφους, επιστήμονες, μουσικούς και ακροατές. Γιατί οι άνθρωποι σε όλο τον κόσμο βρίσκουν ορισμένους συνδυασμούς φθόγγων σύμφωνους και άλλους διάφωνους; Γιατί συνθέτουμε μουσική χρησιμοποιώντας λίγες μόνο κλίμακες από τα δισεκατομμύρια των δυνατών κλιμάκων; Γιατί διαφορετικά συγκροτημένες κλίμακες γεννούν διαφορετικά συναισθήματα; Γιατί οι κλίμακες περιλαμβάνουν τόσο λίγες νότες; Στο παρόν βιβλίο, ο Dale Purves υποστηρίζει ότι η βιολογία προσφέρει απαντήσεις σε αυτά και σε άλλα ερωτήματα, για τα οποία η συμβατική θεωρία της μουσικής παραμένει σιωπηλή.

Οι φωνήσεις των ανθρώπων και των ζώων αποτελούνται από τονικούς ήχους —από περιοδικές μεταβολές της πίεσης του αέρα που φθάνει στο αφτί, οι οποίες, όταν συνδυάζονται, μπορούν να ακουστούν ως μελωδίες και αρμονίες. Η εξέλιξη έχει προικίσει τον άνθρωπο με τονική αίσθηση, εξηγεί ο Purves, λόγω των συμπεριφορικών πλεονεκτημάτων που του προσφέρουν η αναγνώριση των ανθρώπινων φωνών και η εκτίμηση της αξίας τους. Έτσι, οι αντιδράσεις μας στους διάφορους συνδυασμούς φθόγγων μπορούν να γίνουν καλύτερα κατανοητές υπό το πρίσμα της συνεισφοράς τους στη βιολογική μας επιτυχία, τόσο στη διάρκεια της ζωής μας όσο και στο βάθος του εξελικτικού χρόνου.

Ο Purves παρουσιάζει αποδεικτικά στοιχεία ότι τα διαστήματα που καθορίζουν τις δυτικές και άλλες μουσικές κλίμακες έχουν τη μεγαλύτερη ομοιότητα με την ανθρώπινη φωνή, ότι οι μείζονες και οι ελάσσονες κλίμακες ακούγονται αντιστοίχως χαρούμενες ή θλιμμένες επειδή μιμούνται τη ζωηρή και την ήπια ομιλία υπό χαρούμενη και θλιμμένη διάθεση, και ότι τα χαρακτηριστικά της ομιλίας ενός λαού επηρεάζουν τα τονικά χαρακτηριστικά της παραδοσιακής μουσικής του.

Η θεώρηση της μουσικής θεωρίας στο πλαίσιο της σύγχρονης βιολογίας προσφέρει μια νέα προσέγγιση στις μακραίωνες αντιπαραθέσεις σχετικά με την οργάνωση και την επίδραση της μουσικής.

Είπαν για το βιβλίο

- «Ο Purves, παγκοσμίως αναγνωρισμένος ειδήμων στη νευροεπιστήμη των αισθητικών συστημάτων και επιστήμονας γνωστός για την αντισυμβατική του σκέψη, στο βιβλίο του αυτό καλύπτει θέματα που εκτείνονται από την επισκόπηση του ανθρώπινου ακουστικού συστήματος έως την πραγματέυση των συναισθηματικών και αισθητικών χαρακτηριστικών της μουσικής. [...] Το αναγνωστικό του κοινό δεν θα περιοριστεί μόνο σε επιστήμονες, καθώς κάθε μορφωμένος αναγνώστης είναι δυνατόν να απολαύσει το βιβλίο του. [...]».

—Donald Pfaff, καθηγητής νευροβιολογίας και συμπεριφοράς, Πανεπιστήμιο Rockefeller

- «Σε αυτό το εναργές και καθηλωτικό βιβλίο, ο Purves επιχειρηματολογεί πειστικά ότι δεν θα μπορέσουμε ποτέ να κατανοήσουμε πλήρως τη μουσική και τους τρόπους που μας επηρεάζει αν δεν κατανοήσουμε το οικολογικό της υπόβαθρο και τις οικολογικές απαρχές της. Υπόβαθρο και απαρχές, διατείνεται ο Purves, εντοπίζονται στην ανθρώπινη φωνητική επικοινωνία, με τα χαρακτηριστικά της μουσικής και τις αποκρίσεις μας σε αυτά να έχουν διαμορφωθεί από τη φυσική επιλογή. Η συγκεκριμένη προσέγγιση, που υποστηρίζεται από έναν περιεκτικά παρουσιασμένο καταγισμό αποδεικτικών στοιχείων, συνιστά επίκαιρο συμπλήρωμα των εξελικτικών προσεγγίσεων στις απαρχές της μουσικής και αναμένεται να εμπνεύσει χρήσιμες συζητήσεις και έρευνες. [...]».

—Iain Morley, καθηγητής παλαιοανθρωπολογίας και ανθρωπιστικών επιστημών, Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης

Ο συγγραφέας

Ο DALE PURVES (Ντέιλ Πέρβις) είναι ομότιμος καθηγητής έρευνας στη νευροβιολογία —κατέχει την έδρα George Barth Geller— και εν ενεργεία καθηγητής έρευνας στο Ινστιτούτο Duke για τις Επιστήμες του Εγκεφάλου. Κατέχει ειδικές θέσεις στο τμήμα ψυχολογίας και επιστημών του εγκεφάλου και στο τμήμα φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Duke.

Περιεχόμενα

Εισαγωγή

1. Ηχητικά σήματα και ηχητικά ερεθίσματα
2. Η αντίληψη των ηχητικών σημάτων
3. Ανθρώπινες φωνήσεις
4. Η ομοιότητα μουσικής και φωνής
5. Συμφωνία και διαφωνία
6. Μουσικές κλίμακες
7. Μουσική και συναίσθημα
8. Μουσική και ομιλία στους διάφορους λαούς
9. Συνέπειες

Παράρτημα: *Μια επισκόπηση του ανθρώπινου ακουστικού συστήματος*

Γλωσσάριο

Βιβλιογραφία

Ευρετήριο

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΤΟΠΤΡΟ

Κορυζή 8, 117 43 Αθήνα, τηλ. 210 9244827, 210 9244852, fax: 210 9244756

www.katoptro.gr info@katoptro.gr